

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.  
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal  
151.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

\* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. \*

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 300 Lei.

Fél évre ... 150 Lei.

Negyed évre ... 75 Lei.

Havonta ... 25 Lei.

Hirdetések díjazás szerinti  
vétetnek fel.

Megjelenik naponta reggel

## Fegyelméletlen közönség.

Ma léptek életbe a maximális árak az aradi piacon. Szükség volt erre a hatósági intézkedésre, mert a termelők minden különösebb indok nélkül ötletszerűen felemelték a legszükségesebb élelmiszerek árát és olyan helyzetet teremtettek, amely, ha a hatóság közbe nem lép, a legkétségbeejtőbb viszonyok közé juttatja Aradnak sok ezer polgárát. A hatósági gyámko-dás ezáltal helyes uton halad, mert a maximális árakat nemcsak az aradi piacra, hanem a megye termelő vidékeire is kiterjesztette. Nézzük most már, mik a következő ményei a maximálásnak?

A mai hetipiacról még nem maradtak el tömegesen a termelők. El lehetünk azonban készülvé, hogy a vidéki termelők frontot csinálnak az aradi piaccal szemben és nem hozzák be felhalmozott készleteiket. Ez azonban senkiben se idézzen elő kishitiséget a maximálási rendelettel szemben, mert ezt a rendelkezést fenn kell tartani. Ki kell azonban egészíteni a rendeletet olyképpen, hogy büntető szankció ne csak a maximális ár-mal drágábban eladót, hanem a közönségnek azt a részét is sújtsa, a mely a hatóságilag megállapított árnál akár kényelemszeretből, akár előnyös anyagi körülményeinek fogva drágábban vásárol.

Ismerjük mi jól Arad vásárló közönségének egy részét a múltból. Vannak igen sokan Aradon, akik

panaszkodnak, siránkoznak a drágaság miatt, de az érdekeiket szolgáló rendelettel szemben nem tudnak, vagy nem akarnak fegyelméletlenül viselkedni. A vásárló közönség egyes része fegyelméletlenségével ellensége a saját zsebének. Ezt a megállapításunkat igazolják a mai hetipiacon szerzett tapasztalatok. Azok a termelők és kofák, akik nem hajlandók meghajolni a hatóság rendelete előtt, háziról-házra járva kínálgatták porté-

kájukat, amelyért nemcsak kérték, de kaptak is olyan magas árat, mint amilyent csak kívántak. A könnyű pénzü háziasszonyok, kapva-kapnak a drága élelmicikkeken. Ez azután azt eredményezi, hogy a város sok ezer lakosa nem juthat maximális áron élelmiszerekhez. Ezen változtatni kell. Radikálisan és sürgősen, mert Aradváros polgársága nem szenvedhet tovább néhány anyagilag kiváltságos ember miatt.

## Az alkotmány-reform a parlamentben.

(Összeül az alkotmányozó nemzetgyűlés.)

**Bucuresti.** Az alkotmányreformot előkészítő bizottság tegnap tartotta utolsó ülését, amelyen elfogadták a föld belsejének nacionalizálásáról szóló albizottsági javaslatot és az állam tulajdonának mondották ki a föld belsejének összes kincseit a szerzett jogok respektálása mellett. Elfogadták *Marsescu* miniszter ama indítványát, hogy az eddigi választási rendszer helyett minden megye választhat egy-egy szenátort, ami által a törvényhozó testület tagjainak száma jelentékenyen emelkedni fog. Ezenkívül ugyancsak tagjai lesznek szerzett jogok alapján a volt miniszterek, az akadémia elnöke és az elismert vallásfelekezetek fejei, a mezőgazdaság, ipar, kereskedelem és munka képviselői. Rövid vita után az ülés befejeződött. A nagy alkotmányozó bizottságot a napokban hívják össze. (Rador.)

**Bucuresti.** A minisztertanács mai ülésén *Brattaru* Vintila, pénzügyminiszter betértesztette a pénzügyi javaslatot; egyúttal elhatározta a kormány, hogy a parlament elé terjeszti az alkotmányreformot.

**Bucuresti.** A Monitorul Oficial közli az alkotmányozó nemzetgyűlés összehívó királyi kéziratot. A parlament ülészaka régi szokás szerint november 28-án veszi kezdetét.

**Bucuresti.** Liberális körök minden erőfeszítést megtesznek, hogy az ellenzéknek legalább egy részét megnyerjék a parlament számára. Állítólag az uralkodó közbenjárását is igénybe akarják venni céljaik elérése végett. A törvényhozó testületek elnökei *Orleanu* és *Phe-rechide* maradnak. (Rador.)

## Az angol trónbeszéd.

(Anglia kivonul Mezopotámiából.)

**London.** György angol király trónbeszéddel megnyitotta a parlamentet. A trónbeszédben szó volt a törvényhozási munkálatokról, az irországi alkotmány megvalósítására vonatkozó törvényről, a munkáskérdés rendezéséről, az osztrák újjépítési kölcsön garanciájának jóváhagyásáról. Végül kifejezte ama kívánságát, vajha a lausanne-i konferencia meghozná a közelkelet békéjének helyreállítását. *Ramsay Macdonald* válaszul a trónbeszédre hangsúlyozta, hogy a munkáspárt semmi esetre sem fűri, hogy a Kelet békéjét a petrolum-érdekek veszélyeztessék. *Bonar Law* miniszterelnök válaszul *Ramsay*-nak azt a szenzációs kijelentést tette, hogy *Anglia nem szándékozik Mezopotámiában maradni*. Az angol kormány egybeveti az aktívkat a passzívakkal kerülni fog minden kiadást, ami nem jövedelmez.

**Róma.** Diplomáciai körökben azt állítják, hogy Lausanne-ban megbeszéltek a brüsszeli konferenciának december 19-re való összehívását.

## Szerző! Szerző!!

(Magyar írók nyilatkozata.)

A párisi lapok hevesen kikélték az ellen a nálunk rég ideje bevett szokás ellen, hogy a szerző darabjának a bemutatóján a közönség hívó tapsaira megjelenjenek. Ebben az érdekes kérdésben budapesti tudósaink kikérte néhány legkiválóbb színpadi szerző véleményét, akik szívesek voltak a következőkben megadni állásfoglalásukat.

**Bátkay Ákos:** Az a véleményem, hogy a szerző igen is jelenjen meg a függöny előtt, ha sikere van, mert a szerző és a közönség között közvetlen nexus kiépítésére ilyenkor szükség van. Minálunk ez egy régi bevett szokás és én nem látom be, hogy miért kellene megváltoztatni. Azt hiszem, illojális dolog lenne, ha a szerző a közönség kívánságával ellentétben, ne köszönné meg a tapsokat. — Amellett a szerzőnek, ha munkájával a közönség elé lép, igenis szüksége van a tetszésnyilvánításra.

**Heltay Jenő:** Nem lehet egy általános elv alapján, mint próbát kezelni, hogy kijöjjön-e a szerző? Egyéni ízlésem alapján az az elvem, hogy jöjjön ki. Ahol el lehet kerülni, elkerülöm, hogy megjelenjenek. Vannak színházi kultúrák, ahol ez a szokás, a tradíció, amely az írók iránti érdeklődés felkeltéséhez hozzájárul. Az az elvem, hogy ahol ez tradíció, ott továbbra is fenn kell tartani. Párisban soha nem jelent meg az író a függöny előtt s most néhány kísérletezés után ott tartanak, hogy megint nem jelennek meg a szerzők a színpadon. Szóval minden tradíciót tisztelni kell, ezt mondom én, aki semmiféle tradíciót nem tisztellek. A régi szerzők egy jelentékeny része színész is volt, aki kettős minőségben hajolt meg a közönség előtt, gondolom, innen származhatik az, hogy a szerző kijön a függöny elé.

**Herczeg Ferenc:** A szokást nem mi teremtettük meg, a szokást mi már átvettük. Az én nézetem az, hogy ha a közönség kívánja, a szerzőnek igenis meg

kell jelennie, mert ha valaki a közönség elé viszi a maga darabját és a közönség tetszésére pályázik, amit végre is minden szerző megtesz, akkor nincs módjában, hogy válogasson, hogy mit akar elfogadni és mit nem, a közönség tetszésnyilvánításából.

**Molnár Ferenc:** Ádáz ellenzője vagyok annak az emberkinzásnak amit úgy neveznek, hogy „a szerző megjelenik”. A mi színházaink szigorúan ragaszkodnak hozzá, mert szaporítja a premiére különlegességeit, növeli a lármát, enyhíti a bukást és fokozza a sikert. Az ő szempontjukból igazuk is van. A szerzőnek, úgy hiszem, az volna a legkellémesebb, ha egy pá holly sötétjéből figyelhetné munkája első találkozását a közönséggel.

**Szomorú Dezső:** Szokásom ellenére, szorosán a kérdéshez fogok szólani, mint szakértő, a megjelenés, sőt az elmaradás esetében is. Mert tizenkilenc éves koromban, amikor első darabomat játszották a Nemzeti Színházban és husz éves koromban, mikor második darabomat játszották a

Nemzeti Színházban, a sok taps, kihívás és ováció ellenére, nem je lentem meg. Gondolom páratlan eset a magyar premiere-ek történetében, csak velem történt, ha jól tudom. Ez időtájt tudnillik Párisban laktam, onnan küldtem be a darabjaimat a színházakhoz, csakugy hanyagul beküldtem őket s a többivel nem törődtem. Azóta hazatértem, igen mulatságosnak találtam, bizonyos lázas estéken, mikor jobbról Jászai Mari, balról Márkus Emilia fogták meg hires szép kezemet és csöndes büszkeséggel és heratikus lépésekkel a rivalda felé irányítottak, mint királynők egy gyönyörű agarat. — Gondom volt rá, sőt talán első gondom volt, királydrámáim megkomponálásakor, hogy mindig legyen egy járás közepűrt, a háttérben, ahol varázslatosan föltünhetnek, viharzó haloványságban. Egy bizonyos szöke urinő ült ugyanis egy földszinti páholyban, két személepedettségével irányomban mint egy madár egy kalitkában s akinek tetszeni kívántam. Hasonló szempontok vezették leendő kísér-

## Uj név a berlini tőzsdén.

(„Aki soha nem kötött üzletet Stinnes Hugóval.”)

Berlin. Egy Cyprut nevű bankár, aki titokzatos körülmények közt bukkant fel a berlini tőzsdén, összevásárolta a *Handelsgesellschaft* részvényeinek erős minoritását és miután a részvénytömeggel különböző pénzcsoportoknál házak sikertelenül, Stinnes Hugónak kínálta fel a *Handelsgesellschaft* részvényeket 900 millió német márkáért. A vásár megtörtént és azóta Stinnes bevonult ebbe a régi, nagyhirű német intézetbe, amelyet, hír szerint, összes iparvállalatainak finanszírozó bankjává akar fejleszteni. A Cyprut név azóta Berlin tőzsdéi világában fogalom lett. Azt beszél, hogy Fürstenberg, a *Handelsgesellschaft* vezérigazgatója alig néhány nappal a Cyprut-féle tranzakció lebonyolítása előtt tréfálkozva mondta munkatársainak, hogy a következő sűrűliratot készítette a maga számára:

— Itt nyugszik az az ember, a ki soha életében nem kötött üzletet Stinnes Hugóval.

Egy két nap múlva Fürstenberg arra ébredt, hogy a *Handelsgesellschaft* részvényeinek 35 százaléka Stinnes Hugó tulajdonába ment át, aki azóta még tíz százalékkal növelte az intézetnél vállalt érdekelttségét. A Cyprutok Meadeából származnak, a Fekete-tengernek abból a kikötővárosából, a melyet már Ovidius megénekelt. Az öreg Cyprut később Constanzaiban ütötte fel sátorfáját, majd

tet-járásomat a Vigszínház színpadán, sőt itt, a béke és a relative boldog élet idején próbát is tartottam megjelenésekből és meghajlásokból s mélyítettem a hatásokat bizonyos hajlékonyságok begyakorlásával. Mert egy másik gyönyörű szöke urinó út itten egy földszinti páholyban, de ez már két aranszeme villogásával, mint egy párdúc egy ketrecben s akinek tetszeni kívántam.

Igy múlt az idő. Legutóbb a II. Lajos király premierején már lóháton akartam kijönni, főleg a 3-ik felvonás után, de ez a tapsügöny miatt alig volt lehetséges. Végül összegezve és meggondolva a dolgokat, rá kellett jönnöm arra, hogy két réteg emberiség van a színházban, csakugyan két réteg! Az egyik réteg ül a nézőteret a maga való életével, gondjaival és szórakozottságával, a másik réteg fölkel a színpadon a maga fiktív életével, nyugtalanosságával és művészi törekvésével. E két réteg között szét fog nyílani a függöny. Csakugyan megtörténhetik az, hogy az első réteg apránként elcsúszni a maga való életét, nyugalomát és békéjét, mert a második réteg olyan nagyban kibíjtja el szavakkal és ábrándokkal, hogy a legszebb illúziókat rontja el! Mindez tartana még, meg is

Bucurestiben banküzletet alapított. Cyprut a fáma szerint akkor szerzett vagyont, amikor a németek Romániába bevonultak és egyik fia Németország és a román okkupált terület közt futárszolgálatot teljesített. Az ifjú Cyprut két évvel ezelőtt Bécsben önközlösítette magát, a bécsi börzén azonban differenciái támadtak, a melyeket csak mostanában tudott kiegyenlíteni.

## Marcel Prevost meghalt.

Párisból érkezik a távirati jelentés, hogy Marcel Prevost, a neves francia író tegnap meghalt. Marcel Prevost nemcsak író, hanem mint ember is közismert volt. Különös életet élt ez az izgvérig francia lírátor, aki szerette a választékos divatot és az arisztokratikus társaságokat. Cavalléros borraivalóiról legendák keringtek Párisban. Az éjszakai mulatóhelyek és kávéházak alkalmazottai jólismerték a bőkezű embert. Marcel Prevost teljesen éjszakai életet élt. Este kilenc órakor kelt fel, éjszaka dolgozott és hajnal felé felkereste azokat a helyeket, ahol az előkelőség a félvilággal összevegyülve mulatott. Marcel Prevost későn kezdte meg az írói pályát. Már 45 éves volt, amikor az első novellái megjelentek a párisi lapokban. Főként erotikus tárgyú elbeszéléseket írt ragyogó stílusban. Mindössze egy regényt, a „Félszüzek”-et írt, amely annak idején nagy feltűnést keltett. Halálával érdekes egyéniség tűnt el Páris éjszakai életéből.

maradna, ha hirtelen, egy frakkos ur apokrif megjelenése le nem rontaná az egészet. Szegény izzadó színészek között és egy esetleg még vibráló drámai helyzet feszültségében, ott van egy fajankó, akihez érzés, hatás és tetszés szempontjából senkinek semmi köze. A sikert se fokozza e jövővény, a bukást még súlyosbitja a szerencsétlen, mert elfelejtett vagy indifferens figuráját felváltja siralmas testi megjelenéssel. Ha nem látnám, a rossz darabja során, még hajlongani is a függöny előtt talán meg is tudnák bocsátani. Mindenesetre elnézőbb lennék. Mint bizonyos büntények esetében mig nem látom a tettet. A franciák tudják mindezt. Ezért nem jönnek ki. Még a szerző nevét se nyomtatják a premiere-t hirdető színlapra. Valóban ez a legjobb. Legjobb nem gondolni a szerzőre, s nem látni a szerzőt, soha! A színház tájkán se legyen a premiere-je estéjén. Vagy talán üljön be, csöndesen, a heroinája öltözékében, ha már minden áron ott kell, hogy legyen. Ez az én álláspontom e nagy kérdésben. Főleg ez az én álláspontom, mióta nincs többé szöke nő számomra egy földszinti páholyban, akinek tetszeni kívántam.

## Kötelező a házasság Törökországban.

(Indiába várják a detronizált szultánt.)

Konstantinápoly. A kemalista kormány arra való tekintettel, hogy a tíz évig tartó háború a török népet megapasztotta, törvényjavaslatot terjesztett az angol nemzetgyűlés elé a kötelező házasságról. A törvényjavaslat a következő: Minden 25 éves férfi és nő köteles házasságot kötni. A házasságkötés betegség esetén a gyógyulási elhalasztható. Az anyagi helyzet, vagy tanulmányok befejezése is halasztó ok. Azok az 50 éves férfiak, akik csak egyszer házasodtak meg és özvegyek maradtak, kötelesek több árva felnevelni és taníttatni.

London. Allahabandból jelentik: A mohamedánok a szultán

## Az ideges trónörökös.

(Incidens az ezredek bemutatásánál).

Hötzendorfi Conrad legutóbb megjelent emlékirataiból már közzöltünk néhány részletet. Igen érdekes a volt hadvezérnek arról az összekocanásról való megemlékezése, amely közte és boldogult Ferenc Ferdinánd főherceg között történt. 1913. október 18-án a trónörökös, hötzendorfi Conrad és több magasrangú tiszt Lipcsében a német császár vendége volt, a hol a nagy csata emlékművét leplezték le. A fogadóestélyen a német császár így szólt Conradhoz:

— Ugy látom, hogy önnek több ezrede is van itt... Nem ismerem ezeket az urakat, kérem, mutassa be őket.

Conrad összeszedte az ezredek és a császár elé akarta vezetni őket. Egyszerre csak Ferenc Ferdinánd főherceg eléje toppant és mogorván így szólt hozzá:

— Mi történik itt?

— A német császár őfelsége azt parancsolta nekem, — válaszolta Conrad — hogy az ezredek bemutatassam neki.

A trónörökös hevesen szakított a félbe:

— Ez az én dolgom. Talán ön a hadsereg parancsnoka? Kikérem magamnak!

Conrad nyugodtan jegyezte meg:

— Bocsánatot kérek, császári és királyi fenség, de a német császár engem bizott meg ezzel.

— Önnek ezt jelentenie kellett volna nekem! — replikázott a főherceg.

A legkinosabb jelenetek egyike volt ez — írja Conrad — amelyet valaha átéltem, annál is inkább, mert idegen személyiségek, idegen tábornokok és tisztek voltak a társai. Közben őfelsége az ezredek bemutatása a német császárnak. Én eltávoztam. Molke tábornok, aki szintén mindent hallott, hozzám jött és így szólt:

— Ha a dolgok így állanak, hogy lehet akkor eredményesen együtt dolgozni?

menekülését az angolok ravasz fogásának tekintik, amelynek az életét féltő szultán könnyen felült. Az indiai sajtó angolellenes része azt várja, hogy az angolok a szultánt mint kalifát Indiába hozzák és így az indiai izlám világot Angliához kapcsolják.

Konstantinápoly. A kalifaválasztó titkos, huszonegy óra hosszúságú ülése akkor, amikor felolvasták Harrington angol tábornoknak Rifaat pasához intézett levelét, amelyben a szultán szökését adta tudtul, a teremben angolellenes tüntetés keletkezett. A kormány a legélesebben elítélte a szultánt, majd kijelentette, hogy Mehmed nemcsak a kalifatusi méltóságot, hanem az oszmán dinasztia tagságát is elvesztette.

En: Csak nem tételezi fel rólam, hogy én a főherceggel tovább is együtt fogok dolgozni?

Molke: Nagyon kérem, hogy most ne tegyenek ilyesmit. Most tartson ki, hiszen konfliktusnak nézünk elébe, önnek tehát a helyén kell maradnia!

„Csakhamar visszanyertem a nyugalmamat. Bécsbe érkezésem után elmentem hivatalomba, ahol környezetemnek elmeséltem az incidentst. Hozzáfüztem, hogy most nem tehetek semmit mindaddig, a míg a helyzet nem tisztul. Ha háborúba keveredünk, akkor mártírium lesz a sorsom. De ha tisztul a helyzet, akkor megyek... Nem akarom magam még egyszer ilyesminek kitenni.”

## A város eladja

a Grác melletti Weitzer-kastélyt.

Évekkel ezelőtt Weitzer János, az aradi vaggongvár megalapítója, nagy vagyont, többek között egy Grác melletti kastélyt hagyományozott Arad városának. A város a kastély tulajdonjogát annak rendje és módja szerint bekebelezte és tulajdonába vette. A kastély kezelése és karban tartása azonban sok fáradságába és költségébe került a város vezetőségének. A város már régebben foglalkozott azzal a tervvel, hogy a kastélyt eladja. Tártyakt is ebben az ügyben Grác városával, de az eladás anyagi különbségek miatt nem jött létre. A változott viszonyok folytán a város ismét felvetette a kastély eladásának tervét. Számos ajánlat érkezett Aradra az utóbbi időben, azonban az ajánlatokat nem lehetett komolyan tárgyalni, mert az ajánlkozók nagy része milliókat ajánlott a kastélyért — de osztrák koronában. A napokban azután egy komoly vető jelentkezett, akivel tárgyalásokat folytat a város vezetősége. Valószínűleg sikerül a kastélyt egy-két napon belül eladni.

— Elfogták Olaszország rémét. Róma. Egy tengerparti barlangban elfogták Andairot, a hírhedt harmiát, aki hat éven át rettegésben tartotta a polgárságot. Számos gyilkosságot követett el, áldozatai között egy kilenc tagú család is van.

## A román „fascizmus.”

(Mit mondott Metes prefektus?)

A romániai „fascisták”, a legio nariusok szervezkedésének ügyéről már beszámolt az *Aradi Közlöny*. A Nemzeti Egyesülés Önkénteseinek Uniója már kibontotta zászlaját és egyik vezetőjük Metes Péter dr. cluji (kolozsvári) prefektus tegnap Aradon tartózkodott. Hivatalos ügyben járt itt, de ez alkalommal nem a legionáriusok szervezése volt a munkája. Prefektusgyűlés volt Aradon, az összes erdélyi prefektusok összejöttek itt és *Vaitoiannu* belügyminiszterrel együtt megbeszéltek, milyen reformok szükségesek ahhoz, hogy jó közigazgatás legyen Romániában. Nagyszerű törvénytervezetben alapodtak meg, amit az alkotmány után már a parlament elé terjesztenek. Jövőre talán már választani fogjuk az új városatyákat. De Metes dr. prefektussal nekem külön dolgom volt és megkértem *Georgescu* vezérfelügyelőt, hogy murtasson be a kolozsvári prefektusnak. Amikor megmondtam, hogy ki és mi vagyok, kedélyes modorával tiltakozott:

— Én csak vendég vagyok itt, nem adok nyilatkozatot.

— Legyen üdvözölve, prefektus ur, mint kedves vendégünk, — mondtottam — és ne is nyilatkozzék másról, mint a legionáriusok szervezkedéséről, amelynek vezetője.

— Erről szívesen. De kijelentem, hogy nem fascizmus. Mi nem csinálunk fascizmust. A volt legionáriusok szervezkedése csak bajtársi szövetség, amelynek az a célja, hogy a volt bajtársak ügyesbajos dolgaikban segítsék egymást, amire különösen a földosztásnál van gyakran szükség. A volt legionáriusok előnyben részesülnek, a földművelő nép nem nagyon ismeri a törvényeket, támogatásra van szükségük. Az egyes kerületek vezetői nagybárára úgy védekeznek, mint olyan intézmények élén állanak, hogy jó szolgálatokat tehetnek. Az alapszabályok még nincsenek jóváhagyva, de azért a szervezkedés előkészítése már megindult.

Elmondottam, hogy az *Aradi Közlöny* megírta már azt a nyilatkozatát, amelyben tiltakozik a fascista elnevezés ellen, de azt elhallgattam, mint aki ludas benne, hogy bizony az alakuló gyűlés szókainak fascista hangú nyilatkozatairól megemlékeztünk egy kisé, akik, ha egészében nem is, de lényegében ugyanazt akarják mint az olasz fascisták.

Elhagytuk ezt a témát, másra tértünk át, az egységes magyar pártról beszélgettünk. Metes Péter dr. nagyszerű társalgó. Választékos beszédébe szép színes hasonlatokat kever. Igazi élvezet hallgatni. Azt mondja a két magyar párt összeolvadásáról:

— A magyarok lerombolták a közöttük állott válaszfalakat, összekeverték a köveket, téglát, homokot, meszet, maltort és felépítettek egy szép épületet, az egység palotáját.

Majd kétségbevonja, hogy ez az egység állandó lehet.

— Vannak ott egész ellentétes érdekek, van, aki földet akar, és van, aki azt nem akarja adni. Hiába, a vadkörtét nem lehet összekeverni a császárkörtével!

De megnyugtat, hogy amíg a magyar kisebbségi jogok kiüzdeni kell, addig meg lesz az összetartás.

## A Vörös-ökörbéli botrány hiteles története

(Hogy történt a prágai diáklány ellen elkövetett merénylet? — Heléna Sukulova Tietrova és Farkas rendőr kalandja — Négy letartóztatás.)

Heléna Sukulova Tietrova prágai születésű tizenkilenc éves diáklány sorsát még az edzett riporteri toll is remegve rójja papirosra. Heléna tegnapelőtt frissen és érintetlenül érkezett Aradra és kegyetlenül letépték és meggyalázták. Az esethez kár lenne kommentárokat fűzni vagy hangulatvirágokat stilizálni illusztráció gyanánt. Az *Aradi Közlöny*-ből tegnap rajtuk kívülálló okokból maradt ki ennek az esetnek részletes referádája. Tény, hogy a maga brutalitásával megrendítő s felháborító históriáról visszamenőleg kell ma beszámolni azzal az objektivitással, de azzal az aprólékossgal is, amit tőlünk a város egyébként kifogástalan közbiztonsága és az a bizonyos közmorál is követel.

(Heléna megérkezik.)

A prágai diáklány különben jómodu család gyermeke — keddtől szerdára virradó éjszaka érkezett Aradra. Temesvári nagynénjénél volt látogatóban s ott egy időre a nyáron át állást is vállalt az egyik temesvári banknál és most hazautazóban volt Budapesten át Prágába, mert valamiben összekülönbözött temesvári rokonaival. Heléna este fél tíz órakor kocsin érkezett meg Aradra, a tizenkilenc évével és az ártatlanságával, egy vadidegen városba, ahol csak románul és magyarul beszélnek és nem értik a szegény, egyedülvaló cseh diáklány szavát. A lány hotelt keresett, egész Aradot végigkocsizta, de sehohsem kapott szállást. Tíz óra, negyedtizenegy tájban megállítják a kocsiját a Városi-kávéház körül:

— Halt, ki ül bent? . . .

Heléna megremegett. Egy rendőr! Most mi lesz — gondolta szegényke, — ő nem ért meg engem, én meg nem értem őt. Annyi mégis kiviláglott, hogy igazolványt kért a rendőr. A diáklány elővette a prágai román követség hivatalos passzusát, a mely 1923 júliusában jár le. Ezenkívül a személyazonossági, hivatásbeli igazolásai is egészen kifogástalanok voltak. A rendőr. — Farkas György — azonban nem elégedett meg az igazolványokkal.

— Kémmő vagy, gyere a rendőrségre — mondta a rendőr Heléna Sukulova kisasszonynak, aki kétségbeesetten, némán és a fáradtságtól elgyötörtén tünde, hogy az idegen ember melléje üljön a konflisba.

(Egy éjszaka a Vörös Ökörben.)

Ezután következik egy két és félórás kocsikázás, amely idő alatt a rendőr nyilván azon törhetette a fejét, hogy hova vigye a védtelen urilányt. Végre is a „Vörös Ökör” szálloda előtt állt meg a konflis.

— Hol vagyunk — kérdezte a megrémült leány, — a rendőrségen, vagy egy szállodában?

— Jó helyen, felelte Farkas György rendőr.

Előkerült a szobaasszony, özv. Sziki Lászlóné, aki hamarosan

megértette a rendőrt. *Éjjel félkeltő volt.* A Vörös ökörben tizenegy szoba közül ebben az időben csak öt szoba volt foglalt. A szobaasszony az udvari folyosón levő *legutolsó* szobát, a 11. számú nyitotta meg a kései vendégeknek. A rendőr a szobába vonult a leánnyal. Szikiné pedig formálisan őrt állt a szobaajtó előtt.

Bent a szobában botrányosan brutális és a leányra nézve katasztrofális dolgok következtek be. Farkas György egy szélesvállú, tömzsi, kövér ember, fekete bajszu, cigányos külső, hatalmas izmokkal, *állati mohósággal leteperte a prágai diáklányt, birkózott vele, fojtogatta és amikor már a nő végleg elerőtlenedett, megbecstelenítette.*

Az éjjeli szekrényen ott feküdt a leány pénze, ridikülje és egy régi tíz koronás arany. *A rendőr a 10 koronás aranyat zsebre vágta és mint aki jól végezte a maga dolgát, otthagyta a megbecstelenített, letépt, zokogó elhagyott leányt az idegen hotelben. Jellemző, hogy először *keztyűtlenítés* címén tört be a szállodai szobába.)*

(Jön a detektív.)

A végképpen elgyötört leányt alig egy fél óra múlva *ujabb kopogás* riasztotta fel. *Tücsök* detektív volt az új vendég, aki kezdetben minden támogatását a leány további zavartalan utazását megígérte, de néhány perc múlva maga is tanújelét adta becsstelen terveinek és követte a rendőr gyalázatos példáját. Aztán úgy, a hogy az elődje maga is eltávozott és most már úgy látszott, hogy a leánynak zavartalan éjszakája lesz. Hajnal felé azonban *most már harmadszor kopogtak. Farkas rendőr jött vissza és reggel hétig maradt bent a szobában.* Ez idő alatt a szomszédos szobák lakói nem tudták mire vélni azt a kétségbeesett *sikoltozást és a könyörgést*, amely a 11. számú szobából hallatszott ki.

(Az afrikai özvegy.)

Reggel a szerencsétlen Heléna Sukulova kétségbeesésében a legközelebbi szállodai szoba lakójához menekült. Ez a szomszédos hotel-lakó valóságban romantikussá színezi a történetet. *Domenico Seccadanari* olasz mérnök felesége lakott a diáklány szobája mellett. A hölgy egy élteesebb, gazdag, uriaszony, aki évek hosszú során át Olaszországban, Muggiában (Trieszt mellett) és Afrikában élt s aki Aradon született; leánynéven *Prónai Jankának* hívják. Az özvegy most itt tartózkodik, házat akar venni és a szülővárosában óhajtja látni hátralevő idejét. A kétségbeesett prágai diáklány a trieszti özvegynek beszélt el először szomorú kalandját s a két messzi földről az aradi szürke hajnalban találkozó ismeretlen asszonyi lélek gyorsan megértette egymást. *Seccadanari Janka* reggel kilenc órakor jelentkezett Sukulova Helénnel az aradi sziguranca. A nyomozást *Brattescu Zénó* sziguranca-detektív különös eréllyel

és gyorsasággal folytatta le. Az ügyet magát *Popescu Haralamb* szigurancaifőnök rendelkezése *Stefanescu* kapitány kezeli, aki még a tegnapi nap folyamán kihallgatatta a szobaasszonyt, a szállodatulajdonost, a szállodaportást és a flakkeros-kocsist, akik az eset részleteiről feltűnő és érdekes dolgokat vallottak.

(Ki az a Farkas rendőr?)

Heléna Sukulovát még tegnap délelőtt orvosi vizsgálatnak vetették alá az aradi poliklinikán, ahol megállapították súlyos sérüléseit. Amikor a poliklinikán megtudták, hogy ki követte el a brutalitást, a poliklinika vezető-orvosa: dr. *Memete* Demeter jelenlétében az orvos dr. *Biksz Mór* meglepetten felkiáltott:

— Farkas György? Hiszen akkor ez az eset *csak ismétlés!*

Kiderült, hogy Farkas György ezelőtt két hónappal egy szolgáloleánnyal ugyancsak brutális és embertelen módon akart elbánni, de nem sikerült ez a merénylet és a leány másnap a poliklinikán jelentkezett vizsgálat miatt. Ott megállapították, hogy még érintetlen. Ebből az ügyből kifolyólag azonban Farkas ellen nem indult eljárás. Mindenesetre jellemző fotográfiája ez a minden emberi érzésből kivetkezött merénylőnek.

(Letartóztatások.)

A sziguranca és az aradi rendőrségnek együttes nyomozása mára befejeződött, letartóztatták Farkas Györgyöt, a detektívet, a szobaasszonyt és még egy negyedik személyt, akiket ma délután kísérték át az aradi ügyész ségre. Minden aradi hatóságok fórum és igazságügyi funkcionárius a leglelkismeretesebben és legalaposabban lát hozzá, hogy a kínos és ma már teljes részletességében felfedett affér követelményei a lehetőség szerint törvényesen tisztázza. Az esetnek különös súlyt még az is ad, hogy a szereplő fiatal leány csehi állampolgár. A Romániával barátságos viszonyban élő Csehszlovákia előtt reputációs érdek, hogy ezért az ugynevezett egyéni akcióért a közrend miatt a legtökéletesebb elégtételt szolgáltatassuk, még akkor is, ha már változhatatlan dolgokról van szó. Egy szerencsétlen, zokogó és ártatlanságát kutató fiatal leány sorsa fölött tetemre kell hívni a bűnösöket!

**Ausztria főbiztosa.**

Bécsi tudósítónk jelenti: Zimmermann rotterdami polgármester szombaton érkezik Bécsbe. A holnapi nemzetitanácsi ülésen fognak szavazni a genfi jegyzőkönyv, az ujjáépítési törvény elfogadása és a kormány rendkívüli felhatalmazásainak gyakorlása felett. A szavazás eredménye kétségtelen: mindent el fognak fogadni. Zimmermann holnapután fogja felváltani a népszövetség bécsi pénzügyi delegátusát, akinek a megbízatása az ujjáépítési törvénynek az osztrák párlamentben való elfogadásával véget ért. Ugyanis Zimmermann nevezték ki Ausztria főbiztosává. Amint Zimmermann átveszi hivatalát, a népszövetségi delegátusok elhagyják Ausztriát. A főbiztos hivatalos helyiségei a régi császári palotában lesznek.

## Hogy áll a leu?

November 24-én fizettek 100 leuért:

Párisban 9.15 frankot  
Zürichben 3.45 frankot.  
Budapesten 1650 koronát  
Berlinben 4075 márkát

### A hegyaljai bortermés.

(Mit mondanak a hegyközségi elnökök.)

Az utóbbi időben az erdélyi sajtot olyan hírek járják be az arad-hegyaljai borvidékről, amelyek meglehetősen kellemetlen színt tüntetnek fel az egész ország legjelentősebb szőlőtermelő vidékének helyzetét. Különösen az ideai rossz szüret az, amelynek kapcsán szinte riasztó hírek kerültek forgalomba és már az egész Arad-Hegyalja válságáról szólnak. Az arad-hegyaljai szőlőgazdáknak felette kedve zötlének a híresztelések, amelyek azt állítják, hogy a bortermés savanyú, és nagyon gyenge minőségű, emiatt aztán senki sem vásárol Arad-Hegyalján. Az Aradi Közlöny munkatársa érdeklődött az aradi szőlészeti szindikátus igazgatójánál Anasiu Demeternél aziránt, hogy mi igaz az Arad-Hegyalja válságáról szóló hírekből. Rajta kívül Bodea Jóca a ménesi, Székely Árpád, bankigazgató, a gyoroki, valamint Givulescu Traján, a paulisi hegyközség elnökeinek véleményét kértük meg ki.

A hegyközségi elnökök, akik maguk is szőlőgazdák, de mint a szőlőtermés eredményét figyelemmel kísérni hivatott hivatalos faktorok a következő értelemben mondták el válaszukat arra a kérdésünkre, hogy mi igaz Arad-Hegyalja válságából.

— Az igazság az, hogy az ideai bortermés mennyiségileg jóval alatta marad a megelőző évek termésének és emiatt a legtöbb szőlőgazda nem kapja ki még a termelési költségét sem. Azonban minőség tekintetében, néhány szórva nyos esetet kivéve, — az ideai bor minősége és zamata minden tekintetben megüti az előző évek mértékét. A mi vidékünkön — mondotta külön-külön mindegyik hegyközségi elnök — különösen áll ez és hivatalosan is meggyőződünk arról, hogy a borok nem savanyúak és az a megállapítás is téves, hogy a hegyaljai borok szesztartalma nem üti meg még a 10 Malligand-fokot sem. A valóság az, hogy a kevésbé jóminőségű bor egészen kivétel. A nagyobb szőlőbirtokok, amelyekben már a beültetésnél a jó fajok összeválasztása gondtal történt, még 12 Malligand-fokot meghaladó minőségű bort is termeltek az idén.

Megirtuk ezeket a kijelentéseket, bár nemcsak hivatalos tényezők, hanem egyben szőlőgazdák is voltak informátoraink; emiatt talán kissé elfogult a kitünő minőségről szóló értesítés. De mert Arad-Hegyalja legtekintélyesebb és legkomolyabb szőlőgazdái adták nyilatkozatukat az Aradi Közlöny részére, akiknek a személye garanciát nyújt felvilágosításaik hitelességéről, ezért megállapíthatjuk, hogy az Arad-Hegyalja válságáról szóló hírek merőben túlzottak és hogy minőségileg teljesen kielégítő az ideai bortermés.

Arra a kérdésünkre, hogy mi az oka annak, hogy az ideai bort nem keresik úgy a vásárlók, mint az előző években, a következő választ kaptuk:

— Ennek okát nem szabad a

termés minőségében keresni, mert az általános gazdasági helyzet okozza a kereslet hiányát. A fő ok pedig abban van, hogy a termelők a termék kisebb mennyisége dacára is legalább a befektetési költségeit akarják kikapni, és mert meg

## A maximált aradi piacon

(Hogy játszik ki a rendeletet? — A „gyanus” külsejű vásárlók. — Séta a gabonapiacon.)

A maximális árak ellenére, a mai hetipiacon aránylag elég nagy volt a forgalom. Az élelmiszerárúrok egyrésze — amint várni is lehetett — módfelett el volt keseredve a lemaximált árak miatt. Természetes, hogy a kofák így egy-kettőre nem nyugszanak bele az árak leszorításába. Bizony, — ha az ellenőrzés szigorú embere eltűnt, hogy tovább végezze fontos munkáját — megpróbálták drágábban árusítani, ami igen gyakran sikerült is. Az ármaximálást nemcsak az árusítóknak, hanem a vásárlóknak is meg kell szokniuk, mert ilyen módon hamarosan kudarcra fog végződni. Az ármaximálással elsősorban a burgonyaárúrok voltak megelégedve. Szívesen árusították kilóját 2-2.50-ért, hiszen ez előtt sem volt drágább. A zöldségféléket, libákat, aprófőzést — szintén minden fáradság nélkül lehetett maximális áron vásárolni. A tojással már másként állt a helyzet. Látszólag alig lehetett tojást kapni a piacon. Ha egy „gyanus” ember érdeklődött a tojás ára iránt, ezt a választ kapta:

— Csak ez a kettő van — és rámutatott a kosár tetején nyugvó két tojásra. — Darabja egyötven, így van maximálva. Azonban amikor a „gyanus” egyén eltávozott, előkerült a kosár aljából a ravasul elrejtett tojástömeg.

— Két lei darabja — mondotta sugva a tojásos kofa, miközben aggódva jártatta körül tekintetét.

Es vásárolták a tojást két leijével darabját. A vajárúróknál körülbelül ugyanez volt a helyzet. A vaj sulyra van maximálva, de a legtöbb árusítónál nem volt mérleg. Ha alkalom adódott, darabszámra árusították, husz-huszonkét dekás darab pusztai vajat 15 leuért. A legelkeseredettebb hangulat a savanyukáposztásoknál volt. A savanyu káposztát nem lehetett a kosár fenekére dugni, mert mindenki szeme láttára és savanyuszagot terjesztve kínálta magát eladásra. Az árusítók savanyú arccal álltak a hordók előtt és panaszkodtak:

— A káposzta kilóját 2 leu 50-ért vásároltuk a termelőktől és a város savanyítva maximálta két lei ötvenre. Így ráfizetünk. A káposzta savanyítása nagy költséggel és munkával jár és savanyítva 70 százalékkal apad.

A kétségbeesett hangulat annyira elhatalmasodott közöttük, hogy elhatározták, hogy a főpolgármesternél fognak ebben az

kell fizetni az egy leies literenkénti termelési adót, valamint az egy százalékos forgalmi adót, olyan árat kívánnak a termelők, amelyre a vevők megfizetni nem tudnak és a vételkedvet a riasztó hírek is lohasztják.

ügyben interpellálni. Elhatározásukat tett követte. Bezárták boltjukat és elindultak a főpolgármesterhez.

Szétnéztünk a gabonapiacon is. Az ármaximálás a közönség szempontjából a gabonaárakat érintette legelőnyösebben. A nem maximált gabona ára feltűnően esett. A liszt-áruszállítás következtében a gabonapiacon alig volt kereslet. A közönség észrevehetően tartózkodott a vásárlástól, mert olcsó a liszt. A gabona-árak a következők voltak: buza 380—400, árpa 340—350, rozs 340—350, kukorica 300—310 lei métermázsanként. De most lássuk, milyen olcsó a liszt. Az árusítás úgy folyt, mint az élelmiszerpiacon. A „gyanus” külsejű ember maximális áron vásárolhatott egy-két kilót, mert „a többi már el van adva”. Az „ártatlan” külsejű rendezők bármilyen mennyiséget a következő árakon vásárolhattak: kenyérliszt 5.20, főzőliszt 6 és nullásliszt 7 lei kilogrammonként. Az állatvásáron következőleg alakultak az árak: szarvasmarha 8—9.50, borjú 13—15, sertés 26—32 lei kilogrammonként elősúlyabn. Ilyen volt a mai maximális hetipiac.

## EZ ARADI!

Er nem Arad!

Tegnap este féltizenkettőkor Teddy ur, a Központi-bár elötáncosa, odalibeggett egy asztalhoz, meghajolt és táncra kért egy szép fiatal, aradi uriaszonyt. A fiatal aradi uriaszony elegánsan biccentett a fejével, nonchalance-al felkelt, pardon-t kért a társaságtól és Teddy karján kilejtett a parkettre. Táncolt.

Nyomban vita támadt az asztal körül. Szabad-e egy uriaszsonynak Aradon satöbbi? Lehet-e egy bartáncossal esatöbbi? Éjjel féltizenkettőkor sötatöbbi? Nyilvánosan térje jelenlétében azértisatöbbi? Az eset problémává nőtt, holott a nagyságos asszony nem csinált problémát belőle. A fiatal és szép aradi hölgy nyilván járt már a budapesti Astoria-Tornában, vagy Berlinben, vagy Párisban, vagy Bucurestiben, ahol ez már régen nem probléma. A párisi dancigokban ismeretlen nagyságos asszonyok ismeretlen nagyságos urakkal lejtik a mondain-táncokat, l'au pour l'art, tancot a táncért. A pesti Renaissance-ban is vannak animáló elötáncosok, akik szívesen táncolnak az tán nem hivatásos táncosnő-uriasz

szonyokkal, s nem hivatásos-táncosnő-uriaszsonyok, akik készséggel járják a shimnyt, ha a parkettáncos kéri őket.

Lehet, hogy az uriaszony prece denst adott. Mindenesetre azon, amín néhányan talán csodálkoztak, a parkettáncos meg se lépődött. Ami természetes egy parkettáncosnak, az természetes lehet a vitatkozónak is. Itt, ahol Aradot szokták satírizálni, végre őszinte elégtételt érez az író: — a fiatal hölgynek van igaza. A kritikusok — ez Arad! A fiatal hölgy — ez nem Arad! A hölgyek egészen nyugodtan táncolhatnak Teddyvel. Egy kaukázusi hercegasszony a garancia. Az igazi pártnerő.

(f. t.)

### Jóváhagyta a miniszter a városi gépüzem kölcsönét.

(Zima Tibor eredményes tárgyalása.)

A városi gépüzemek igazgatósága már régebben hat millió lei kölcsönt szándékozott felvenni, amelynek egyrészt fontos beruházásokra akarta fordítani. Így elsősorban a három millió lei adósságot fizeti ki a városnak. A fennmaradt összegből a vízműveknél alkalmazandó vízszűrőket szerzi be, ezenkívül víz- és gázórajavitóműhelyeket állítanak fel. Zador Imre gépüzemigazgató Bucurestiben tárgyalásokat folytatott a Creditul Judetului Communaiei igazgatóságával, de a tárgyalások közbenjött akadályok miatt megszakadtak. Ma azután arról értesülünk, hogy a további tárgyalások eredménnyel jártak. A pénzügyminisztériumban Zima Tibor Aradváros képviselője járt el a gépüzemek igazgatósága részére folyósítandó kölcsön ügyében.

Az újabb tárgyalások eredményesek voltak, amennyiben a hatmillió lei kölcsönt rövid időn belül folyósítják. Zima Tibor Bucurestii utjáról a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— Az aradvárosi gépüzemek igazgatósága által kért hatmillió leies kölcsönt a minisztérium jóváhagyta. Az összeget a Banca Nationala folyósítja, még pedig oly módon, hogy száz lei névértékű zálogleveleket bocsájt a város rendelkezésére. Ezeknek az értékpapiroknak mai árfolyama 80 lei. — Terv szerint a kölcsönt a gépüzemek igazgatósága husz évi amortizációra veszi fel és a teljes összegnek évenként körülbelül tizenkét százalékát fizeti törlesztéskamat fejében. Ezt a kölcsönösszeget, amint az már ismeretes, a gépüzemek igazgatósága elsősorban az adósságok kiegyenlítésére akarja fordítani.

Igen fontos még a víz- és gázórajavitóműhelyek felállítása. A kölcsönnek jelentékeny részét fordítják a kisvasuti mozdonyokra. Bucuresti utam alkalmával a belügyminisztériumban a kölcsönügyében a legteljesebb eredménnyel jártam el. Ugyanis a hatmillió leit a jegybank lombardirozza és a Creditul Judetului Communaiei igazgatósága a legrövidebb időn belül folyósítja.

# HIREK.

## Halállal fenyegették

Clemenceau.

(A volt francia miniszterelnök Newyorkban).

A legharciasabb francia politikus, az agy Clemenceau volt miniszterelnök mostanában amerikai köruton van. Clemenceau a napokban hatékony támadó beszédet intézett Newyorkban Németország ellen. A beszédből csak úgy ömlik a német-gyűlölet, amely még mindig politikai hitvallása az öreg politikusnak. A Németországot támadó beszédnek nem maradt el a hatása. Egy newyorki távirat ugyan is azt jelenti, hogy a Newyorkban tartózkodó Clemenceau levelet kapott, amely halállal fenyegeti a volt francia miniszterelnököt. A levél így végződik:

— Ovakodjék attól, hogy tulcsokat mondjon országunkról és Németországról.

A levél aláírása a következő: A nagy háború egyik veteránja. Clemenceau az esetről jelentést tett a newyorki rendőrségnek, amelynek vezetője megerősítette a Clemenceau őrzésére kirendelt rendőri osztagot.

Berlin. A német kormány kategorikusan megcáfolja Clemenceau nak Amerikában tett ama kijelentését, hogy orosz-török-német szövetség létesült volna. (Rador.)

— A királyné utazása. Bucuresti. Mária királyné több miniszter társaságában Jassiba utazott, ahol tiszteletére nagy ünnepségek lesznek.

— A delegált prefektus Bucurestiben. Georgescu János vezérfelügyelő, Arad város és vármegye prefektusa holnap, szombaton este hivatalos ügyben Bucurestibe utazik. A delegált prefektus három napig marad hivatalától távol.

— Sonnino meghalt. Róma. Sonnino volt olasz külügyminiszter ma meghalt. Sonnino a mai Olaszország egyik legkiválóbb és legjelentékenyebb diplomatája volt. Ő volt az, aki 1915-ben Olaszországnak az antant mellett a háborúba való beavatkozását sürgette. Ettől az időtől kezdve egészen a háború befejezéséig ő vezette Olaszország külügyeit. Már a háborút megelőzőleg Giolitti-vel ellentétben a központi hatalmakkal szemben foglalt állást. Néhány nappal ezelőtt agyvérzést kapott és ez ölte meg a neves politikust.

— Progresszív jövedelmi adó. Bucuresti. A pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén Bratianu Vintila pénzügyminiszter betervezte az adókulcsról szóló törvényjavaslatot. A ceduláris adóknál maximum 20 százalékos lehet az adókulcs. A jövedelmi adóknál azonban progresszív adókulcsot léptetnek életbe, amely öt százaléknál kezdődik a 100 ezer leig terjedő jövedelemnél és 50 százalékra emelkedik fokozatosan tíz millió feletti jövedelemnél. (Rador.)

— Vihar a Fekete-tengeren. Bucuresti. A Fekete-tengeren tegnap nagy vihar volt. Több uszályhajó elsüllyedt. A legénység megmentése végett hadihajókat küldtek a nyílt tengerre.

# Rablótámadás a bolgár király ellen.

— Ellopták a pénzt. — Boris autókirándulása. —

A bulgáriai zavaros viszonyok ra ugyancsak jellemző az a távirati jelentés, amely arról számol be, hogy a bolgárok fiatal uralkodóját, Boris királyt rablók megtámadták és kifosztották. A mostani eset nem egyedülálló. Egy alkalommal már elfogták utonállók a bolgár királyt, akit azonban felsmertek a haramiák és szabadon engedték anélkül, hogy a legcsekélyebb bántódás érte volna. A legújabb rablótámadás azonban már

nem folyt le ily simán, mint azt az alábbi távirat jelenti:

Szofia. Boris király ma gépkocsiján kísérő nélkül kirándulást tett a főváros környékén. Egy elhagyatottabb helyen rablók támadták meg a király autóját, őt kihúzták a gépkocsiból, a zsebeit átkutatták és a nála levő 180 olasz lírát magukhoz vették. Ezután az ut mellett fák között eltűntek. A király autóján sértetlenül tért vissza a fővárosba.

— Mussolini békül Jugoszláviával. Belgrad. Mussolini olasz miniszterelnök a Politica tudósítójának a következőket mondotta: Hangsúlyozom, hogy Olaszország Jugoszláviával szemben barátságos politikát fog folytatni. De hogy a jó viszony továbbra is fennmaradjon, Jugoszláviának fel kell ismernie az egyetlen helyes, a tengerre vezető utat, amely nem az Adriai, hanem az Égei tengerre vezet. — Kijelentette, hogy az előző kormányokkal kötött szerződéseket végre fogja hajtani. Ha a dalmát zóna kiürítéséről szóló santa-margheritai szerződést az olasz törvényhozás jóvá fogja hagyni, akkor be fog követelni Dalmácia és Susák kiürítését.

— Morgan meglátogatja Poincarét. Bécs. Morgan, az ismert amerikai milliárdos bankár ma bejelentette, hogy meg fogja látogatni Poincaré francia miniszterelnököt. Morgan azonban egyszersmint tudtára adta Poincarénak azt is, hogy csak abban az esetben bocsájtozik vele tárgyalásba, ha késznek nyilatkozik arra, hogy Németországnak adandó moratóriummal szemben nem helyezkedik elutasító álláspont-ra. Eszerint több mint bizonyos, hogy Londonból egyenesen Amerikába fog Morgan visszatérni.

— A diákság is részt vesz a rektorválasztásban. Prága. A német egyetem elhatározta, hogy ezentúl a diákság is részt vesz a rektorválasztáson. A tanács egyben közölte, hogy a tanítási munkát huszonhetedikén ismét megkezdik.

— Vége felé közeledik a Landauer. Budapest. A Landauer mai tárgyalásán befejezték a bizonyítási eljárást és ha csak a bíróság a bizonyítás kiegészítését nem rendeli el, hétfőn már a perbeszédre kerül a sor. A mai tárgyalás csak lényegtelen vallomásokot hozott. Kihallgatták Görgey István alezredest, a testőrség parancsnokát, aki abban az időben a fővezérségnél teljesített szolgálatot. Danskyt nagyon jó katonának ismeri, akiről nem tételezi fel, hogy anyagi vonatkozásokba hozható.

— Működnek a csempészek. Az utóbbi időben feltűnően elszaporodtak a csempészek a curtici határállomáson. A határrendőrség és a vámőrség nagy figyelemmel kísérték az utasokat és a szigorú vizsgálatok feltűnő eredménnyel végződtek ezen a héten. Hétfőtől a mai napig 23 csempészt sikerült leleplezni. A csempészek nagyobb része textilárúkat akart vámmentesen áthozni Magyarországból. Valószínű, hogy a leleplezett csempészek már régebben üzik mesterségüket, amellyel az államot nagy összegekkel károsították meg. Ezen az alapon megindult ellenük az eljárás. A csempészek kivül még számos határátlépőt tartóztatott le a curtici határrendőrség.

— Egy tudós egyptológus előadása a Kulturpalotában. Barchardt és Ermann, a két neves orientalista volt tanítványa, Axel Landt december hó 1-én este fél 9 órakor a Kulturpalota nygytermében rendkívül érdekes előadást tart egyiptomi és palesztinai utazásairól, az ott folytatott ásatásokról, népszokásokról és a közel kelet egyéb érdekes problémáiról. A kiváló tudós, akinek szellemes és lebilincselő előadás modora a legszárazabb témát is végtelen szórakoztató formában tudja nyújtani, a közönség minden rétegének érdeklődésére számot tarthat, mert mindenki számára van valami érdekes mondani valója. A tudós előadását német nyelven tartja.

— Halálozás. Rabitz F. Mór mérnök 70 éves korában tegnap délután meghalt. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja. A temetés holnap, szombaton délután 3 órakor lesz a Str. Cornel Popescu (Edelspacher-utca) 15. számú házból.

— Magyaranyu bányaarobbanás. London. A wallesi angol bánya vidéken az egyik tárnában óriási robbanás volt, amely alkalommal száz munkás esett áldozatul.

— A kurtakéri apagyilkosság. Jelenítette annak idején az Aradi Közlöny, hogy Kurtakéren Szabó Máté késsel összeszurkálta az apját, Szabó Pál gazdálkodót, aki a kapott sebekbe rövidesen belehalt. A csendőrség letartóztatta Szabó Mátét és az anyját, akit azzal vádoltak, hogy fiát különböző anyagi előnyök ígéréseivel bujtotta fel a gyilkosságra és be szállították mindkettőjüket az aradi ügyészség fogházába. A vizsgálat azonban nem tudott az anya ellen megfelelő terhelő adatokat felhozni és ezért a vizsgálóbíróság az elmúlt napokban szabadlábra helyezte. Az ügyészség ma készítette el a vádiratot az apagyilkos Szabó Máté és az anyja ellen, aki ellen a felbujtás vádját továbbra is fenntartja, mert az ügyészségnek az az álláspontja, hogy a főtárgyalásnak kell tisztáznia az anya szerepét ebben az ügyben. A gyilkosság ügyében a főtárgyalást a közeli napokban fogják megtartani.

— Halál a kutban. Az aradi ügyészségnek ma telefonon jelentették, hogy Serbán Demeter 57 éves sikulai lakos a kutba esett és belefulladt. Az idős ember a kut körül foglalatostkodott, megszédült és belezuhant a mély kutba, ahol néhány perc alatt megfulladt. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— Falusi csendélet. Acsucán (Acsfalván) Codrean Miklós ottani gazdálkodót megtámadta Tomsa János és botjával agyba-főbe verte. Codrean az ütések következtében halálos sérüléseket szenvedett. Tomsát letartóztatták.

— Elgázolt asszony. Sulyos szerencsétlenség történt ma délelőtt a Str. Coasei (Kasza-utcán). Özv. Adog Józsefné 67 éves öregasszony az utca közepén akart áthaladni, amikor egy teherkocsi vágatott keresztül az utca közepén és elfűtötte a szerencsétlen asszonyt. A kocsit kérésztülgázolt rajta. Özv. Adogné eszméletlenül maradt az utca közepén. A helyszínre dr. Stauber Andor hatósági orvos és Dragiciu Aurél, a rendőrség nyomozó osztályának főnöke mentek ki. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Adog Józsefné arcán, hátán és nyakán szenvedett súlyos sérüléseket. Az elgázolt asszonyt a kórházba szállították. A kocsis ellen megindult az eljárás és kiderült, hogy az utóbbi időben már két ízben gázolt a fegyelmetlenség és gyorsajtás következtében.

— Jial—AAC. bajnoki mérkőzés vasárnap d. u. 3 órakor az AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén. Előzőleg 1 órakor CFR. II.—Victoria bronzlabda-mérkőzés. Délelőtt 10 órakor Lippai S. C.—Egyetértés II. oszt. bajnoki mérkőzés.

— Meghívó. Az aradi munkaképteleneket segélyező „Bur“-asztaltársaság f. hó 26-án d. u. 4 órakor a Mayer-féle (Eötvös-u.) vendéglő helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, mely ezen alkalomra a tagok tisztelettel meghívotnak. Az F. nökség.

— Haladás előadása este három negyed hatkor a Kulturpalota fűtött nagytermében.

— Az Aradi Orth. Izr. Jótékony Nőegylet Elnöksége kéri az érdekelteket, hogy természetbeni adományait a tea-estélyre, torta, gyümölcs, ital, stb. sziveskedjenek vasárnap délelőtt a Fehér Kereszt nagytermébe küldeni. Jegyek korlátolt számban még kaphatók este a pénztárnál.

— Poloska sok van, Lovas lakástisztító csak egy van Str. Oituz (Illés-u.) 30a.

— Megzavart betörő. 23-án éjjel 24-én virradóra 5 óra tájban a Str. Metianu (Fonray-utcában) órködő „Argus“ ör elől elmenekült egy veszedelmes betörő, ki a Str. Metianu 2 sz. Spitéler & Zeiner posztó-, szövés- és szabókellékek nagykereskedésében betörést kísérelte meg, a vasredőny egyik erős lakatját átfurta és kinyitotta, azonban a másik lakat kifurásában az „Argus“ ör megakadályozta. A betörő elmenekült. Itt egy újabb betörési, azaz lakatkiürítési szisztémával dolgozó betörő bandáról van szó, amely most lakat- és zárfurásokkal akarja az üzleteket kifosztani. Az esetről a Spitéler & Comp. cég tulajdonosának megbízásából az államrendőrségnél jelentést tettem. Szere M., az „Argus“ váll. tulajdonosa. 12728

## Vörhenyjárvány a megyében.

(A szülők nem hívják orvost.)

Dr. Bradean Athanáz, Arad megye tisztii főorvosa ma megdöbbenő képet tárta fel Aradvármegye egészségügyi állapotainak az Aradi Közlöny munkatársa előtt. Arad megyében hazamosabb idő óta lapang a vörhenyjárvány és ez a gyermekbetegség egyre nagyobb mérvet ölt. A polgári és az egészségügyi hatóságok még ma sem tudják pontosan megállapítani a járvány pontos mértékét. Ennek okáról és a vörhenyjárvány terjedéséről a következőket mondotta dr. Bradean Athanáz az Aradi Közlöny munkatársának:

— Már hosszabb idő óta észrevettük, hogy a megye több községében járványszerűen lépett fel a vörheny, de hiábavaló volt minden fáradozásunk, a járványt nem sikerült elfojtani. Csak most, hogy a téli időjárás kezdetét vette s az iskolaköteles gyermekek már mind megjelenhetnek az iskolában, feltűnt, hogy nagyon sok gyermek hiányzik az előadásokról. Hivatalosan megindítottuk a vizsgálatot és megállapítottuk, hogy a gyermekek vörhenyben fekszenek odahaza és ezért nem kereshetik fel az iskolát. A műveletlen szülők ugyanis nem hívják orvost beteg gyermekeikhez és vannak családok, ahol a nyár óta úgy-ahogy odahaza, orvos nélkül ápolták vörhenyben gyermeküket. Mondhatom, csak az Isten mentette meg azokat a kisgyermeket, akik életben maradtak, de igen sokan elpusztultak a gondatlan, hozzá nem értő ápolás folytán. A vörheny beteg gyermekeket nem jelentik be a szülők és emiatt nem lehet nyilvántartani, mindazokat, akik a járványos betegségbe estek. Egyenként kell kinyomozni minden házat, ahol beteg gyermek van, hiába minden hivatalos intézkedés, hirdetmény, fenyegető rendelet, a falu népe hajthatatlan és nem teszi meg azt a legegyszerűbb kötelességet, hogy a ragályos betegséget bejelentse.

— Sorba ki kell nyomozni, hogy hol van vörhenygyanus beteg, de még így is nagy nehézségek akadályozzák a járvány leküzdését. A szülők ugyanis nem engedik meg azt, hogy a beteg gyermeket kórházba szállítsák. — Borzasztó szégyen az a nép szemében, ha a gyermeket a szüleitől elveszik és a kórházba szállítják. Ezt az intézkedést hivatalos hatalommal sem lehet végrehajtani, mert a szülők erőszakkal is megakadályozzák. Sőt a nép bosszúállásától is lehet tartani, amely ma még gyújtogatással való fenyegetőzésben nyilvánul meg. Természetesen mindez csak nehezíti a munkánkat, de nem akadályozza meg és ha nagy küzdelemmel is, de legyőzzük ezt a veszedelmes, járványos gyermekbetegséget.

A járvány különösen Aradhegyalján terjedt el nagyobb mértékben. Pancotán 9. Mésesen 29 vörhenybetegét irtak eddig össze és még Szemlakeről jelentettek a vármegyei főorvos hivatalnak több vörhenyes megbetegedést. Az iskolákat ezeken a helyeken bezárták és a vármegye többi községében is megindult a vizsgálat a vörhenybeteg kikutatására.

## Afrikából hazatért

## aradi uriaszony.

— *Özvegy Seccadanariné aradi hárvétele. — Ki volt Seccadanariné mérnök? — Kilenc papagály és an afrikai kutya története.*

Az ember nem tudhatja soha, hogy hol akad rá az élet legkülönbözőbb, legváratlanabb és legérdekesebb alakjaira. Néha magunk is megdöbbenünk egy percre, hogy ólomszürke hétköznapi délutánok micsoda furcsaságok rejtekhelyeit jelentik. Most, hogy a katasztrófába kergetett és brutalizált prágai diákleány sorsa után kutattunk, merő véletlenséggel a Domenico Seccadanari mérnök feleségével való találkozásunk. Ehhez az asszonyhoz menekült be hajnalban Heléna Sukulova, a tizenkilenc éves cseh diákasszony és ez az asszony nyújtott legelőször segédkezet a bajba jutott leánynak. Seccadanari Janka a Vörös ökör egyes számú szobájában lakik két hónap óta, amióta visszatért Afrikából.

Az özvegy két szolgát tart, a szobája maga is exotikum. Különböző kalitkákban kilenc különböző színű papagály, rikácsol a belépőre, aztán ott szaglászik körülöttünk az özvegy különös afrikai kutyája is, egy fehér-szürke pinciféle kicsi állat, amin az a furesa, hogy gyapjút visel. Valamelyik afrikai hajón egy itas matrótól vásárolta ezt egykét fontért az özvegy, amikor visszatért Európába.

Megkérdezzük Seccadanarinét, hogy mondja el, miért tért vissza Aradra, beszéljen valamit a férjéről is és a maga származásáról. Az uriaszony ezeket az érdekes dolgokat mondotta el:

— *Aradi születésű nő vagyok. Az apám Pollák, szabó volt zsidó családból származom, később a Prónai nevet vettem föl. Itt Aradon kiterjedt rokonságom van. Az életem legutolsó husz esztendeje a férjem sorsához volt kötve. Seccadanari Domenico, a férjem, a Trieszt melletti Muggiátban született. Valamikor sokat olvashattak róla a bucaresti és budapesti lapokban. Osztrák-magyar tiszt volt, híres verekedő, akiről egész Európa tudta, hogy harminckett kardpárbaja és tizenkilenc pisztolypárbaja volt. Ezek miatt a párbajok miatt kellett megválnia a katonaságtól is. Romániába mentünk. A mai Bucaresti város tervét a román kormány megbízásából és Bucaresti város ösztöndíjért az én férjem készítette, mert nemcsak nagy-szerű verekedő, hanem zseniális mérnök is volt. Egy regényt tudnék mesélni Önnek arról, hogy mennyi pénzt kártvázott el, milyen kalandjai voltak, mennyi mindent irtak róla külföldi és bel-földi lapok. Azt hiszem a könnyel műsége miatt kellett megválnunk Bucarestből is. Akkoriban volt vége a bur háborúnak.*

A férjem régi ötlete volt, hogy Afrikába utazzék. Londonba mentünk. Seccadanari felajánlotta szolgálatait az angol kormánynak és kérte, hogy küldjék ki a gyarmatokra. Így kerültünk le Délafrikába: Transvaalba. A dél-afrikai angol nagyvárosokat Port-Elisabeth-től kezdve egész Johannesburg a férjem tervezte.

ő adta az építkezési és városrendészeti terveket és ezeknek a városoknak minden nevezetes épülete az ő projektuma után készült. A délafrikai angol lapok mint a kontinens legjobb mérnökét ünnepezték már, amikor tizenhét évi afrikai tartózkodás után mind a kettőnkben ellenállhatatlanul felébredt a honvágy. Hajóra szálltunk azzal az elhatározással, hogy először a férjem szülőföldjét látogatjuk meg, a Trieszt melletti Muggiát. A megfeszített szellemi munka, a viharos és érdekes élet, amely férjem multját jellemzi, nem maradhatott nyom nélkül. Domenico Seccadanari megörült az Európába való visszatérés alatt. Sikerült mégis Triesztbe hoznom, ahol két hónap után kiszüvedett. A megmaradt értéktárgyaimat egész vagyonomat és ezt a kilenc papagályt és a kis afrikai ölebet magammal hoztam Romániába, ide Aradra jöttem, Aradon akarok letelepedni, a városban, ahol szü-

## Irodalom, művészet

Forró Pál Aradon.

(Budapesti író konferanszestje az aradi színházban).

Irodalmi szempontból érdekes estnek ígérkezik az a keddi előadás, amelyet dr. Forró Pál tart az aradi színházban. A jőnevi magyar író, akinek regényei Budapesten számtalan kiadást értek meg, az „Egy diktátor története” és a „Megtagyott szerelem” című pompás magyar regények szerzője, romániai köruton van és Temesvárról jövet Arad publikumának is bemutatkozik. Forró nemrégiben ugyancsak Temesvárott tartott konferanszestélyt Szini Gyulával, a legjobb magyar novellistával együtt. Forró Pál kedden este a szerelemről, a házasságról, a nemlétről és más, a szerelmi élet körébe vágó érdekes témákról fog konferálni. A friss vénája és szellemes író konferansza egyébként „Szerelm” címen könyv alakban is megjelent már Temesváron és számtalan példányban fogyott el. A színház keddi estjét majdnem teljes egészében tölti ki Forró előadása. Előtte Galetta Ferenc és Pallós Oszkár egyfelvonásos operettjét, utána Nagy Dánielnek a kitűnő aradi írónak „Tisztességes kisasszony” című egyfelvonásos vígjátékát játssza a színház. Az előadást dr. Forró rendes helyárok mellett tartja.

• **Heti műsor.** Szombat: Drótos-asszony. B. bérlet. Szombat: Drótos tót. C. bérlet. 7 és fél órai kezdéssel. 10 és fél órai kezdéssel: Nics valami elvámolni valója? Vasárnap délután: Aranysvirág. Este: Drótos tót. A bérlet, 7 és fél órai kezdéssel.

• **Galetta Ferenc** rendezte vasárnap d. u. az idény legsikerültebb darabját, a Fifit. Teljesen budapesti in-

lettem, fogom leélni hátralevő napjaimat. Tegnapelőtt vettem egy házat, most folyik a nevenre való átírás és tavaszra beköltözöm.

Az özvegy, akin kései életkora ma sem látszik meg és akinek vöröses szőke haja még ma is emlékeztet egykori szépségére, odamegy a papagályaihoz, édességekkel kínálja a rikitó tolatu, rikácsoló madarakat.

— Tizenhét esztendeig afrikai tartózkodásomból ezek a madarak maradtak meg és Pompon nevű kiskutyám. Ha majd kicsomagolom a ládáimat, értesíteni fogom önt, látogasson meg és akkor még sok érdekes irnivalót adok. Majd megmutatom Bratianu tábornok levelét, amit a férjemhez intézett a bucaresti tervek elfogadása után...

Pollák-Prónai Janka, az afrikai özvegy a retiküljéhez nyul és egy meglakult enyveshát-képet kotorász elő belőle.

— Nézze ez volt a férjem.

A képről egy osztrák-magyar uniformisos ur, kemény profilu, éles szemű katonacarc néz ránk. El lehet hinni róla, hogy harminckett kardpárbajt és tizenkilenc pisztolypárbajt verekedett végig.

(f. t.)

strukciók szerint rendezte át a darabot Galetta Ferenc.

• **N. Opre Genima** tartja hangversenyét a Kulturpalotában este 8 és fél órakor Bing János és dr. Szelle Károly urak közreműködésével. A terem fűtéséről gondoskodik van.

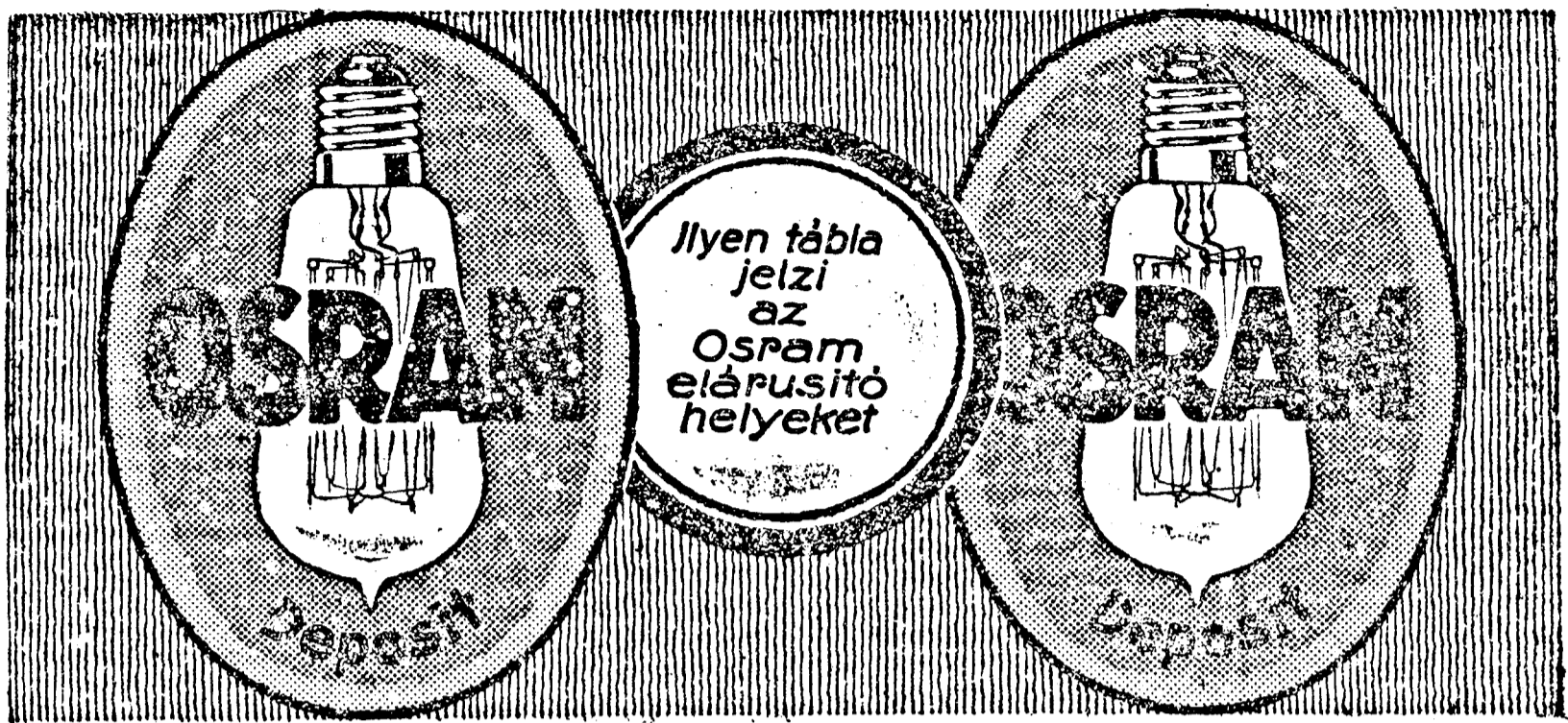
• **Aradi író premierje az aradi színházban.** Vasárnap este az éjszakai előadások során kerül színre az aradi színházban Nagy Dánielnek, a kitűnő aradi írónak Tisztességes kisasszony című vígjátéka. Az egyfelvonásos darab a magyar falu alakjait viszi a színpadra és számtalan humoros fordulat keretei között állít be egy vidám magyar parasztházast. A darab karakterfigurái, friss levegője és megírás módja máris kétségtelen biztosítékai a sikernek. Nagy Dániel darabjában a vígjátéki személyzet vesz részt.

• **Barics Gyula** lép fel szombaton este a rég nem látott Drótostóban. A közönség nagy érdeklődéssel tekint Barics Gyula fellépte elé, akinek egyik legbrillánsabb szerepe a Drótostót Jankója. Vasárnap este is műsorra tűzte a darabot az igazgatóság s akkor is Barics Gyula vendégszereplésével kerül színre a Drótostót.

• **Erotikus francia darab** kerül színre a színház szombat éjszakai előadásán. Ötleben, humorban gazdag a darab, melynek címe Nincs valami elvámolni valója? A szereposztás teljesen új.

• **Feleségem pongyolája** címen Galetta Ferenc, az aradi társulat művésze ötletes egyfelvonásos, humorban és pikantériában gazdag darabot ír Pállos Tivadar és Tihanyi Vilmos társszerzőkkel. A darab az idén Budapesten is színre került s nagy sikert ért el. A darabot vasárnap éjszaka hozza színre az aradi színház és a főszerepben Balogh Böske lép fel. A férj szerepét Galetta Ferenc alakítja. Az előadásra jegyek elővételben a színház pénztáránál válthatók.





Reclama\* 3328. szám.

## Apró hirdetések.

### Alkalmazás.

**KERESEK** azonnali belépésre egy jó szakácsnét. Bővebbet Berger és Eichner Bulev. Regele Ferdinand (Boros Bényi-tér) 3. 5701

**ROMÁNUL** tudó ügyvédjelöltet keres kedvező fizetési feltételek mellett dr. Sebestyén József úr (borosjenői) ügyvéd. 5707

**VIDEKI** malomba kerestetik oly egyén, ki úgy a malom szakmában, mint az egyszerű könyvelésben némi jártassággal bír. Románul tudók előnyben. Weisz Adol Aradul-Nou (Ujarad.) 5733

**JOGHALLGATÓ**, román-magyar nyelvet tökéletesen bíró, ügyvédi irodai gyakorlattal, perfekt gépiró, állást keres. Cim kiadóhivatalban. 5735

**SZOPTATÓS** dajkát állandót, vagy bejárót keres két hónapos gyermek mellé dr. Székely Lajosné Strada Bariju (Rákóczy-utca) 7. 12587

### Vétel és eladás.

**KÉT VADONAT** UJ selyem paplan 4 drb. paplanlepedővel, 8 pár új alpaca evőeszköz, ágyszőnyegek sűrűn eladók. Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 23., I. em. jobbra. 1000

**EGY** teveször autókabát és hozzávaló csizma eladó. Megtekinthető délután 3-5-ig Neuman-palota II. em. ajtó 16. 5732

**VILÁGOS**, komplett, modern hálószoza eladó. Szirmai, Strada Tribunal Axente (Damianich-utca) 14. 11818

**HÁROMEZER DARAB** kis tetőfedő cserep és egy fűszere alkalmas pázró eladó. Értekezhetni Marostál 2. Lacintanya Str. Oituz (Illés-utca) végén. 5740

**NUTRIA** kabát bétés eladó. Megtekinthető szivességéből Austerveil Mór üzletében Bulev. Regele Ferdinand (Boros Bényi-tér.) 5739

**VEHET, ELADHAT, CSERÉLHETI** Műtárgyak, szobrok, szőnyegek, porcellán ritkaságok, antik butorok kiállítása. Szép művészeti Szalon. Ortutay-palota. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. 11911

**TELJESEN** jókarban levő automobill-bunda, kocsis-bunda és kocsis ruha eladó. Cim a kiadóban. 318

**BUTOROK**. Ebédő, háló, uriszoba, szalon, irodai, zongora, egyes fa- és vasbutorok, divány és matraxok és egy színházi teljes berendezés, volt Kabaré, mozinak is alkalmas, jutányos árban eladhatnak. **CAROL GARAI** magazin de mobile Calea Banatului (Asztalos Sándor-utca) 5. 12031

**MŰTÁRGYAKAT**, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szirmaszőnyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

**EGY** vastag linoleum szőnyeg 2 1/2 x 3 1/2 méter eladó. Strada I. L. Garagiale (Csiky Gergely-utca) 7. 5698

**SZŐRMÉT**, fehérneműt, szőnyeget, mindennemű lakás berendezéseket vesz és elad Comissio Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. az udvarban balra. 5723

**MINDENMŰ ÉKSZERT**, gyöngyöket, legmagasabb árban vesz Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12021

**BURGONYA TÉLI** jutányo-an kapható a hatóságai bódében Grossnál. 5658

**TÜKÖR**, íróasztal, más butorok, ruhafélek eladók Strada Mărăsești (Kossuth-utca) 64. 5690

### Különféle.

**ELVESZETT** 23-án este 6-7 óra között Csanádi-palotától a Str. Consistoriului (Batthyány-utca) át Strada Stroeiescu (Teleky-utca) 7. számig egy kulcsesemő. Becsületos megtaláló kéreük jutassa el a kiadóhivatalba. 219

## Aradi Hitelbank és Takarékpénztár RT.

Arad, Strada Alexandri (Salacz-utca) 6. 5038

**Elfogad betéteket magas kamatozással. Arany és ékszertárgyakra zálogkölcst nyújt.**

**EZERJÓFÚ** gyomorellixir, páratlan hatásu szer gyomor és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, fejfájottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy-szertár Aradon. 10831

**TÉLI TARTÁSRA** elvállalunk 2-300 darab fiatal, egészséges juhot. Uradalmi Intézettség Chelmac u. p. Conop. 5737

**ERDŐKITERMELESHEZ** társat keresek 20 holdas erdő kitermeléséhez. Bővebbet „Argus” iroda Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 12728

### Ingyatlan.

**STRADA VÁSILIE STROIESCU** (Teleky-utca) 15. számú sarokház eladó. Bővebbet Engel, Str. Metianu (Forray-utca) 3. 5738

**Veszek** régi hamisfogakat és egész fogsorokat  
**Kun ékszerész.**

Erdélyi jól bevezetett bőrgyár

**3-400** ezer Leiel keres érdekeltséget garanciális biztosítékkal.

Ajánlatok „Bőrgyár” jellege alatt a kiadóba

Nr. 2123 1922.

ANUNTI.

CONTABIL

Archivar, Dactilografa și de Supraveghetori de vie sunt posturi la Regiunea I. Viticole Ceala-Arad.

12587 Regiunea I. Viticole.

Zseb-Fali-Wecker-**ÓRÁK** Tört aranyat legmagasabb napi áron veszünk.

**Ekszerek, disztárgyak**

legizlésebbek, legolesőbbek

**Grallert J. és Fianál**

ARAD. 4771

**LANDBOTE**

Braun, Volksbote és Marien Kalender, Brassói Lapok naptára kizárólagos egyedárusítást átvettük Arad és környékére magas rabattal szállítunk vízontelárusítóknak.

**Kelet hírlapiroda, Arad**

**Belvárosban**

levő gyárti, vagy nagyobb ipari üzemek alkalmas helyiség berendezéssel együtt eladó. Bővebbet WALLINGER-irodában Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 10. 12478

**4 és 8 éves** gyermekeim mellé keresek románul beszélő

**német nevelőnőt**

havi 400 Lei fizetéssel. Bemutatkozni délután 1-3-ig 12478

**Colonel SLOMNECU-nál**

George Jonescu (Gróf Károly-utca) 2.

**Ioan PINTEA János**

oipő, kalap üzlete 12478

Strada Metianu (Forray-utca) 3. ez.

Raktáron tartja a legújabb divat szerint a legértékesebb anyagból készült férfi-, nő- és gyermekoipőket, továbbá férfi kalapokat. Szolid árak! Pontos kiszolgálás! Seives pártfogást kér: Ioan PINTEA János.

**Utlevelekre vizumot 55 Leiért** legpontosabban leggyorsabban a **KELET-hírlapiroda** szerezz, Str. Alexandri Salacz-u. 1

**Nikkelezéseket, bádogos munkákat, ugyszintén vizvezeteket ujat és javításokat legjutányosabban vállal**

**Kohn József, Arad,**

Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 32.